

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра технологій у рослинництві

ЗАТВЕРЖУЮ

Викладача агрономічного факультету

Тетяна КЛИМЕНКО

09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СПЕЦІАЛЬНЕ ПЛОДІВНИЦТВО»

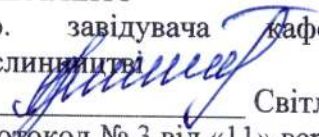
галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність	203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Садівництво та виноградарство»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Пролонговано: на 2024/2025 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від «_____» _____ 2024 р.
«_____» _____ 2024 р.
на 2025/2026 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від «_____» _____ 2025 р.
«_____» _____ 2025 р.
на 2026/2027 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від «_____» _____ 2026 р.
«_____» _____ 2026 р.

Розробники: кандидат с.-г. наук, доцент Пелехатий Вадим Миколайович
кандидат с.-г. наук, доцент Пелехата Наталія Павлівна

УХВАЛЕНО

В.о. завідувача кафедри технологій у
рослинництві

Світлана СТОЛЯР

Протокол № 3 від «11» вересня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та
виноградарство»

Наталія ПЕЛЕХАТА

« 11 » вересня 2023 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією
агрономічного факультету

Голова навчально-методичної комісії Руслан КРОПИВНИЦЬКИЙ

Протокол № 1 від «26» вересня 2023 р.

1. Мета навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни "Спеціальне плодівництво" є здобуття глибоких теоретичних знань та набуття практичних навичок, спрямованих на вирішення комплексних завдань з вивчення стану і перспектив розвитку плодівництва; опанування значення, біологічних основ вирощування плодових, ягідних і горіхоплідних культур; засвоєння сучасних ефективних технологій вирощування плодових культур у різних ґрунтово-кліматичних зонах; засвоєння шляхів і способів покращення якості продукції та заходів щодо її збереження.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 203 «Садівництво та виноградарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне завдання (алгоритм і програма)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		8-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійна робота студента: – 5	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		20 год.	
		Практичні	
		28 год.	
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		72 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
Навчальна практика			
–	–		
Вид контролю:			
іспит			

3. Результати вивчення дисципліни

У результаті вивчення курсу *студент знатиме:*

- стан і перспективи розвитку плідництва;
- фізіологію стійкості до факторів зовнішнього середовища;
- закономірності плодоношення;
- сучасні технології вирощування високих екологічно чистих урожаїв плодів в різних ґрунтово- кліматичних зонах.
- планувати закладання промислового саду для різних форм господарювання;
- розробляти, удосконалювати і реалізовувати прогресивні технології вирощування продукції плодівих культур;
- здійснення біологічного контролю за станом насаджень та керування процесами життєдіяльності рослин;
- технологію збирання врожаю;
- сорти, проводити апробацію насаджень;
- як забезпечувати високу економічну ефективність впроваджуваних нових технологій та їх екологічну чистоту.

Студент вмітиме:

- використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодівими культурами;
- застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодівих культур для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі для їх зберігання і переробки;
- оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузі садівництва;
- застосовувати методи статистичної обробки і дослідних даних, пов'язаних з технологічними процесами у плідництві;
- науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.
- застосовувати сучасні ефективні технології вирощування плодівих культур у різних ґрунтово-кліматичних зонах;
- впроваджувати шляхи і способи покращення якості продукції та заходи щодо її підтримання.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Результат навчання
PH8	Володіти методами опрацювання даних у садівництві і виноградарстві.
PH10	Аналізувати та інтегрувати знання в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства.
PH11	Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.
PH13	Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог.
PH17	Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	Програмні результати навчання				
	PH8	PH10	PH11	PH13	PH17
ЗК6		+			
СК1			+		
СК3				+	+
СК8	+				

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).

СК3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.

СК8. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Лекції	1,0	10	10,0
Лабораторні заняття	–	–	–
Практичні заняття	1,0	14	14,0
Семінарські заняття	–	–	–
Самостійна робота	0,2	72 год.	14,0
Модульна контрольна робота ЗМ1	12,0	1 шт.	12,0
Модульна контрольна робота ЗМ2	10,0	1 шт.	10,0
Індивідуальні завдання	–	–	–
Разом:			60

На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20 % від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту у формі тестування або письмових відповідей на 3 питання, що охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Підсумкове завдання має теоретичне та практичне спрямування, передбачає вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому

місці та дозволяє діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання іспиту, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на іспиті – 40.

Підсумкові бали за іспит складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Технології вирощування зерняткових та кісточкових культур				
1	T1	Технологія вирощування яблуні	2	
2	T2	Технологія вирощування груші	2	
3	T3	Технологія вирощування вишні і черешні	2	
4	T4	Технологія вирощування сливи	2	
5	T5	Технологія вирощування абрикоса і персика	2	
Всього за змістовий модуль 1:			10	
Змістовий модуль 2. Технології вирощування ягідних та горіхоплідних культур				
6	T6	Технологія вирощування суниці	2	
7	T7	Технологія вирощування малини	2	
8	T8	Технологія вирощування смородини і порічки	2	
9	T9	Технологія вирощування лохини	2	
10	T10	Технологія вирощування волоського горіха і фундука	2	
Всього за змістовий модуль 2:			10	
Разом:			20	

9. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Технології вирощування зерняткових та кісточкових культур				
1	T1–10	Підбір сортів для насаджень інтенсивного типу.	2	
2	T1–5	Допоміжні прийоми регулювання росту і плодоношення.	2	
3	T1–5	Регулювання навантаження дерев плодами.	2	
4	T1	Формування й обрізування дерев яблуні.	2	
5	T2	Формування й обрізування дерев груші.	2	
6	T3	Формування й обрізування дерев вишні й черешні.	2	
7	T4	Формування й обрізування дерев сливи.	2	
8	T5	Формування й обрізування дерев абрикоса і персика.	2	
Всього за змістовий модуль 1:			16	
Змістовий модуль 2. Технології вирощування ягідних та горіхоплідних культур				
9	T6	Утримання ґрунту за різних технологій вирощування суниці.	2	
10	T6	Вирощування суниці в закритому ґрунті.	2	
11	T7	Особливості вирощування малини в тунелях.	2	
12	T8	Формування й обрізування кущів смородини.	2	
13	T9	Формування й обрізування кущів лохини.	2	
14	T10	Формування й обрізування дерев волоського горіха фундука.	2	
Всього за змістовий модуль 2:			12	
Разом:			28	

10. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	T1–10	Коротка історія плодівництва України	2	
2	T1–10	Стан і тенденція розвитку світового плодівництва	3	
3	T1–10	Світові центри походження плодівних культур.	2	
4	T1–10	Зони плодівництва в Україні; районування плодівних культур.	2	
5	T1–10	Морфологічні особливості надземної і кореневої систем плодівних рослин.	2	
6	T1–2	Закономірності росту і розвитку зерняткових порід.	2	

7	T3-5	Закономірності росту і розвитку кісточкових порід.	2	
8	T1-5	Закономірності плодоношення деревних плодкових культур.	2	
9	T1-10	Відношення плодкових культур до температурного режиму; шляхи підвищення зимостійкості	2	
10	T1-10	Водний режим і його регулювання в садах.	2	
11	T1-5	Біологічна сумісність підщепи і прищепи.	2	
12	T1-10	Сівозміни і садозміни в плодородсаднику.	2	
13	T1-5, 10	Заготівля і стратифікація насіння.	2	
14	T1-5	Характеристика основних підщеп.	3	
15	T1-5, 10	Технології вирощування підщеп і саджанців.	3	
16	T1-10	Сортування і зберігання підщеп і саджанців.	2	
17	T1-10	Проектування промислових садів.	3	
18	T1-10	Площі живлення і способи розміщення рослин у товарних насадженнях	2	
19	T1-10	Особливості утримання і обробітку ґрунту в різних зонах України, їх ефективність.	2	
20	T1-10	Ґрунтова і листкова діагностика потреб плодкових культур в елементах мінерального живлення.	2	
21	T6-9	Удобрення ягідних культур.	2	
22	T1-10	Ефективність різних систем удобрення.	3	
23	T1-10	Регулювання водного режиму в садах Полісся і північно-західного Лісостепу України.	2	
24	T1-10	Заходи запобігання забруднення довкілля, повторному засоленню, заболочуванню.	3	
25	T1-5	Завдання і значення формування крон плодкових дерев та обрізування плодоносних насаджень.	2	
26	T1-5	Біологічні й технічні основи формування крон та обрізування їх у плодоносних садах.	3	
27	T1-5	Формування округлих і площинних крон.	2	
28	T1-5	Обрізування крон плодоносних дерев у різних конструкціях садів залежно від породи, сорту, підщепи.	2	
29	T1-5	Обрізування крон у різні вікові періоди.	2	
30	T1-5	Ефективність формування і обрізування крон.	2	
31	T6-9	Обрізування кущів ягідних культур.	3	
32	T1-5	Захист штампів і гілок від зимових сонячних опіків, гризунів, шкідників.	2	
33	T1-10	Боротьба з весняними приморозками, передзбиральним опаданням плодів.	2	
34	T1-5	Інвентаризація, ремонт і реконструкція садів, відновлення дерев, пошкоджених морозами.	3	
35	T1-10	Ручне і механічне збирання врожаю.	2	
36	T1-10	Особливості збирання врожаю різних плодкових культур.	2	
Разом:			72	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Практичні заняття проводяться в навчальних аудиторіях, у т.ч. з використанням комп'ютерів, а також в ботанічному саду та на дослідному полі Поліського національного університету.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна установка;
- друковані роздаткові матеріали.

Метод навчання: при вивченні дисципліни «Спеціальне плодівництво» передбачено проведення:

- лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;
- практичних занять. На практичних заняттях планується засвоєння технологій вирощування плодів;
- самостійної роботи. Проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

13. Рекомендована література

Основна

1. Куян В. Г. Плодівництво. Житомир : Вид. ЖНАЕУ, 2009. 478 с.
2. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво. Київ : Світ, 2004. 462 с.
3. Куян В. Г., Пелехатий В. М. Плодівництво. Практикум: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖНАЕУ, 2011. 216 с.
4. Шевчук Н. В. Прогресивні технології в розсадництві. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2019. 130 с.

Допоміжна

1. Екологічні аспекти прояву, біологічні ознаки та властивості автохтонних і адвентивних патокомплексів й шкідників представників роду *Viburnum L.*: монографія / В. В. Москалець, Т. З. Москалець, В. М. Пелехатий, Н. П. Пелехата, О. Б. Овезмирадова, А. В. Бакалова, О. М. Невмержицька, А. Б. Марченко, В. В. Любич; за ред. В. В. Москальця. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 204 с.
2. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Поширені та перспективні сорти зерняткових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компринт, 2018. 227 с.
3. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Помологія кісточкових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компринт, 2019. 292 с.
4. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво. Київ : Світ, 2004. 462 с.
5. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.
6. Методи прогнозування врожайності сільськогосподарських рослин / Бублик М. О., Китаєв О. І., Фризюк Л. А., Чорна Г. А., Пелехатий В. М., Васюта В. М. *Садівництво*. 2019. Вип. 74. С. 72–83.
7. Омельченко І. К. Культура яблуні в Україні. Київ : Урожай, 2006. 304 с.
8. Наукове обґрунтування результатів аналітичної селекції обліпихи крушиноподібної та розробки елементів технології переробки і виготовлення з її плодів напоїв функціонального призначення для здорового харчування : науково-практичні рекомендації / І. В. Гриник, О. М. Литовченко, Т. З. Москалець, В. В. Москалець, А. В. Кузнецов, В. М. Пелехатий, Н. П. Пелехата. Новосілки : Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 84 с.
9. Омельченко І. К., Гриник І. В. Садівнича наука України: минуле, сьогодення, перспективи. Київ : Преса України, 2012. 528 с.
10. Оцінка перспективних сортів вишні (*Cerasus vulgaris* Mill.) на придатність до

механізованого збирання плодів / Кіщак О. А., Зарубенко В. І., Пелехатий В. М., Пелехата Н. П. *Садівництво*. 2019. Вип. 74. С. 20–25.

11. Пелехатий В. М., Пелехата Н. П. Конспект лекцій з дисципліни «Загальне плодівництво» для студентів освітнього ступеня бакалавр спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». Житомир, 2022. 60 с.

12. Помологія /за заг. редакцією П. В. Кондратенка, Т. Є. Кондратенко. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. 624 с.

13. Присяжнюк Є. В., Пелехатий В. М. Урожайність різних сортів аличі. *Інновації в сільському господарстві* : зб. тез Наук.-практ. конф. 18 листопада 2021 р. Житомир : Поліський національний університет, 2021. С. 51–52.

14. Селекційно-технологічні основи вирощування обліпихи крушиноподібної в умовах Полісся й Лісостепу України : монографія / І. В. Гриник, В. В. Москалець, Т. З. Москалець, Ю. М. Барат, В. В. Любич, В. М. Пелехатий, Н. П. Пелехата, О. Б. Овезмирадова; за заг. ред. В. В. Москальця. Новосілки : Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 192 с.

15. Технологія вирощування смородини чорної та порічки / за ред. П. З. Шеренгового. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2012. 124 с.

16. Шеренговий П. З. Моє життя – у моїх сортах. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2011. 168 с.

17. Яковенко Р. В., Копитко П. Г., Пелехатий В. М. Вміст хлорофілу та елементів живлення в листі яблуні залежно від довготривалого удобрення. *Наукові горизонти*. 2021. Т. 24, № 2. С. 93–98. <https://sciencehorizon.com.ua/uk/journals/tom-24-2-2021/vmist-khlorofilu-ta-yelyemyentiv-zhivlyennya-v-listi-yabluni-zalyezhno-vid-dovgotrivalogo-udobryennya>

18. Bioecological Features, Biochemical and Physicochemical Parameters of Grain of New Genotypes / Tetiana Moskalets, Valentyn Moskalets, Yurii Barat, Hryhorii Podopriatov, Vadym Pelekhatyi. *Scientific Horizons*. 2022. Vol. 25. No 9. P. 41–52. <https://sciencehorizon.com.ua/uk/journals/tom-25-9-2022/bioyekologichni-osoblivosti-biokhimichni-ta-fiziko-khimichni-pokazniki-zerna-novikh-genotipiv>

19. Журнали «Садівництво по-українськи», «Ягідник».

Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри технологій у рослинництві <http://www.polissiauniver.edu.ua/кафедра-технологій-у-рослинництві/>

2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського національного університету, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

3. Інституційний репозитарій Поліського університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).